

dobry vkus

Všestrannost a otvorenost novým impulzom

Pružne reagovať na požiadavky doby, skrátka, byť vždy „in“, je náročné v každej tvorivej profesii. Pavel Kosnáč je architekt, ktorý je otvorený všetkému novému...

Priestorovej predstavivosti investora treba pomôcť

Architekt-podnikateľ: ako funguje tento model v praxi?

Nerád spájam tieto dve slová. Nepodnikám a slovo podnikateľ nemám rád v spojení s architektonickou tvorbou. Som vysokoškolský učiteľ – architekt v slobodnom povolání, člen Slovenskej komory architektov a nie som živnostník. Architekti a výtvarníci kedysi platili daň za LUČ (literárnu a umeleckú činnosť). Bola nižšia ako ostatné, pretože výtvarné diela ľudí vychovávajú, učia ich k estetickému cíteniu, inému chápaniu vecí okolo nás... Skrátka, daňová úľava bola opodstatnená.

Na aké typy projektov sa špecializujete – ktoré sú vám bližšie?

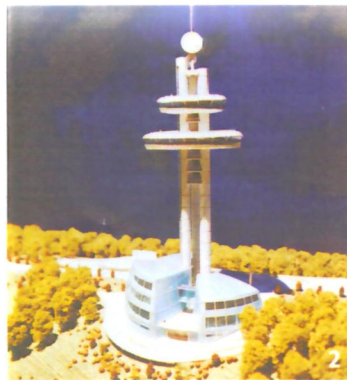
Okrem toho, že mám vlastný ateliér, učím na Fakulte architektúry STU v Bratislave na Katedre interiéru, výstavníctva a scénografie. Na základe toho asi predpokladáte, že sa špecializujem na interiérovú tvorbu. Nie je tomu tak. Záleží na požiadavke investora. Po revolúcii, keď sa začali stavať nové budovy peňažných ústavov, som projektoval banku. Potom nastal boom výstavby obytných a rodinných domov, tak som projektoval tie. Mnoho priestorov zmenilo majiteľov, menili sa interiéry, tak som sa zaoberal interiérovým dizajnom – od malých butikov po espressá, reštaurácie... Mám rád každú tému, pretože vždy prináša niečo nové aj v mojom vlastnom poznaní.

Aká je spolupráca s investormi – dokážete si získať ich rešpekt? Nájdú sa na Slovensku investori, ktorí dokážu veľkoryso podporiť architektúru?

Ako ktorí. Niektorí investori si myslia, že keď financujú stavbu, tak si môžu stavať, čo chcú. Architekt im musí vo svojom návrhu ukázať, čo je funkčné a zároveň pekné. Preto ku každému návrhu urobím modelové riešenie a počítačovú vizualizáciu, aby som investora presvedčil o dobrej, funkčnej a estetickej architektúre. Týmto spôsobom si získavam rešpekt investorov.

Zohľadňujete pri projektovaní požiadavky klienta, alebo viac presadzujete svoj názor?

Klienta si vždy pozorne vypočujem, snažím sa ho spoznať, jeho životný štýl a podľa toho splniť jeho požiadavky. Je už na mne ako architektovi, aby som v návrhu skĺbil moju predstavu o architektúre domu s nárokmi investora, samozrejme s ohľadom na dané prostredie. Ak má klient iný názor, presvedčam ho al-

ternatívnymi riešeniami, skicami, modelmi, vizualizáciami. Nemôžem predsa od každého klienta očakávať priestorovú predstavivosť. Na modeli môže vidieť, či sa jeho predstava splnila alebo nie.

Vy a počítač?

Neviem si predstaviť svoj ateliér bez počítača. Som schopný odovzdať klientovi projekt na kompaktnom disku. I keď každý návrh začínam na „duplexe“ (prievitný papier, neodmysliteľná pomôcka pri počiatočnom škicovaní – pozn. red.) s „verzatkou“, výsledný produkt odchádza z ateliéru z počítača. Ten urýchľuje prácu na projekte a zdokonaľuje jeho konečnú podobu. Stále však zostáva v mojej tvorbe len akousi podporou, ktorá výsledok povýši takmer k dokonalosti. Úžasné na celej veci je, že klientovi pošlem projekt na CD alebo cez Internet, on si ho pozrie alebo vytlačí...

Považujete za dôležité, aby sa o zaujímavých realizáciách hovorilo a písalo – aby sa viac prezentovali aj pred laickou verejnosťou?

Samozrejme, že to považujem za dôležité. Laickú verejnosť to vlastne vychováva, ukazuje, čo je pekné, učí ju porovnávať. Naši ľudia vedia porovnať, čo je pekné a čo nie, i keď som často sklamaný vkusom niektorých ľudí, ktorí si nechajú navrhnuť byt alebo dom nie pre seba, ale preto, aby sa mohli ukázať pred druhými. Po čase cítia, že sa im nebýva dobre a nerozumejú prečo. Bývanie nie je verejný priestor, ale často si to mnohí majitelia zamieňajú. Je to miesto pokoja a oddychu z celodenného stresu (občasnú párty však považujem za skvelý spôsob relaxácie).

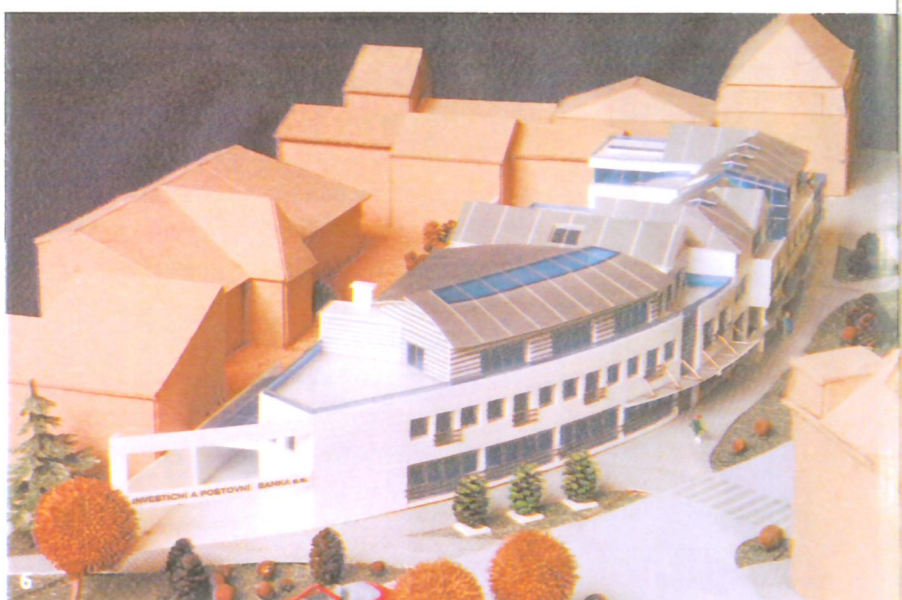
3

1/ Interiér zrekonštruovaného domu vo Veľkom Bieli, 1995

2/ „Slovenský dvojkriž“ – víťazný návrh súťaže na televíznu vežu v Žiline. Spoluautori K. Cakov, E. Makara

3/ Příbor, štúdiá rekonštrukcie námestia, 1995

Ako by podľa vás mala vyzeráť dispozícia optimálneho bytu alebo domu?

Pri zachovaní základného delenia bytu na nočnú a dennú časť a jeho správnej orientácie na svetové strany by mala byť dispozícia bytu otvorená a variabilná. Znie to jednoducho, prax je však trochu náročnejšia. Dispozícia bytu alebo domu by mala odrážať požiadavky klienta, najmä jeho životný štýl. Preto si myslím, že je dôležité, aby architekt svojho klienta hlbšie spoznal, povedal by som – „vliezol“ do jeho psychiky. Potom je schopný navrhnúť dispozíciu vyhovujúcu majiteľovi budúceho domu, samozrejme, po dodržaní základných noriem pre bývanie, ktoré som už predtým spomenul. Verte mi, nie je to ľahké urobiť pekný a zároveň dobrý a funkčný byt alebo dom.

Myslíte si, že nízka úroveň kultúry bývania je spôsobená len nedostatkom financií?

Nemyslím si, že kultúra bývania je u nás na nízkej úrovni. Po otvorení hraníc si vlastne každý môže kúpiť, čo chce a čo mu vyhovuje. Od Starcka po IKEA. Ponuka v našich obchodoch je už pomerne slušná a myslím, že architekti majú na zariadenie interiéru lepšie možnosti, ako to bolo kedysi.

Venujete sa aj návrhom v oblasti dizajnu?

Dizajnu sa venujem už dlhší čas. Spolu s prof. Havašom a akad. arch. Bánskym som spoluautorom dizajnu verejnej telefónnej kabíny (1996). Pri navrhovaní interiérov si kreslím detaily nábytku sám a v spolupráci s výrobcou nábytku, stolárom, si ich „dolaďujem“ priamo vo výrobe. Práve tam, v dielni, som získal skúsenosti s riešením konštrukčných detailov nábytku. Dozvedel som sa, čo si môžem dovoliť na papieri a čo v praxi. Chcel som si dokonca otvoriť vlastný obchod, či skôr „showroom“ s vlastnými nábytkovými prvkami, napríklad spálňami, stojanmi pod televízor, obývačkovým nábytkom, skrátka, so zariadením pre bytový interiéru. Nevyšlo to kvôli príliš drahému nájmu v centre Bratislavy. Mimochodom, dizajn bytových interiérov vrátane návrhu nábytku na mieru, rovnako ako projekty rodinných domov, robím len pre užší okruh klientov.

Kto zo svetových architektov vás najviac ovplyvnil, prípadne, ktoré obdobie vo vývoji architektúry je vám najbližšie?

Renzo Piano, Richard Rogers, Sir Norman Foster, moderný funkcionalizmus a japonská architektúra, ktorú

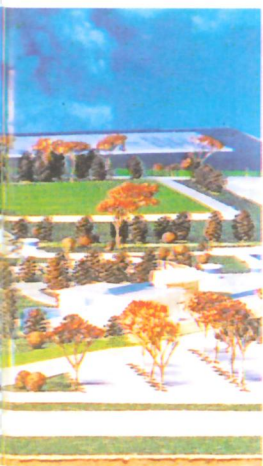
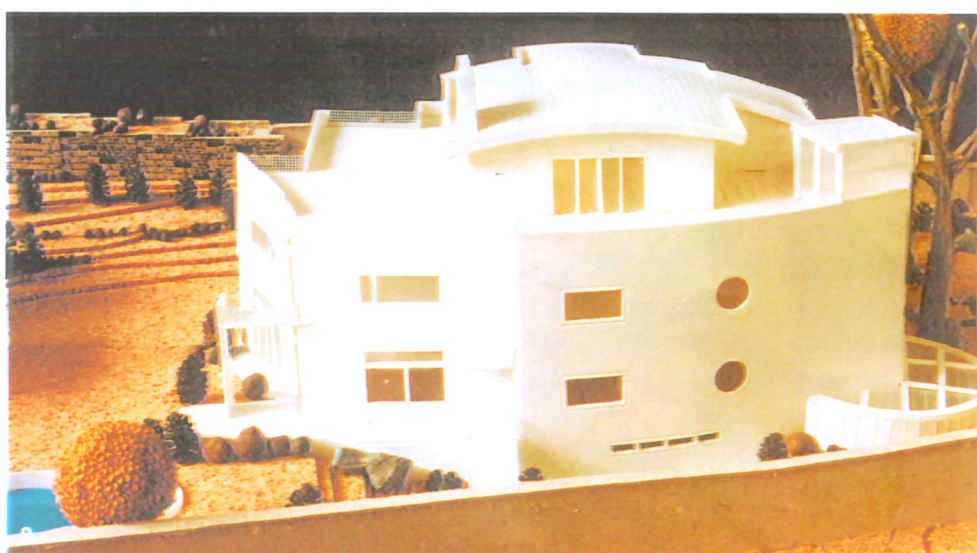
som mal možnosť vidieť na vlastné oči. Tá na mňa zapôsobila najviac. Myslím si, že Japonci sú príkladom národa, ktorý vie urobiť dobrú a modernú architektúru

5

7

4, 8/ Realizácia a model vily v Horskem parku v Bratislave, 1996. Funkcionalistické prvky nepotláčajú krásne prírodné prostredie, ale dávajú vyniknúť jednoduchosti a čistote tvarov.

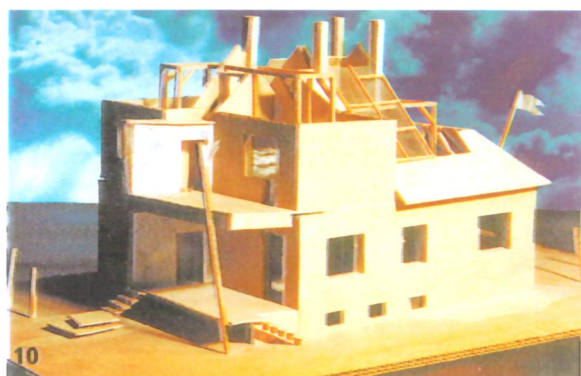
5/ Pohľad na schodisko rodinného domu v Devínskej Novej Vsi

6/ Model Investičnej a poštovej banky v Novom Jičíne, realizácia – 1999

7/ Polyfunkčný dom na Ďatelinovej ulici v Bratislave, 2000 – krátko po kolaudácii

9/ Architektonicko-urbanistická štúdia areálu jazera Kuchajda v Bratislave – v realizácii

10, 11/ „Rozoberací“ model rodinného domu vo Veľkom Bieli a kozub v obývacej izbe, 1995

10

11

aj pri zachovaní svojich starých tradícií. Nemám rád stereotyp. Najsympatickejším obdobím z vývoja architektúry mi je moderný funkcionalizmus.

Aký je váš názor na uplatnenie modernej architektúry v kontexte historickej zástavby? Ako funguje spolupráca s pamiatkármi?

Záleží na prostredí. Začleniť modernú budovu do historickej zástavby je náročné, ale myslím si, že je to možné vtedy, ak architekt citlivo reaguje na okolie. Veď celá Európa je toho príkladom. Precestoval som ju takmer celú a nafotil som si všetko zaujímavé o architektúre, najmä však modernú architektúru v historickom prostredí.

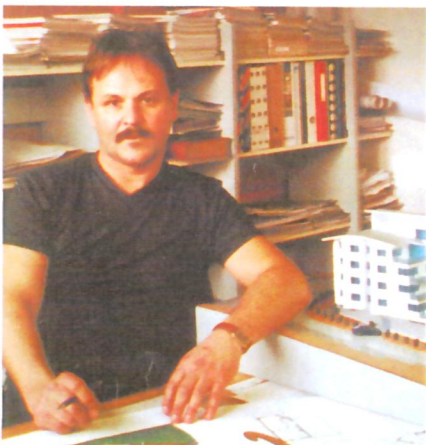
A spolupráca s pamiatkármi? Nie je zlá, ale ani ideálna. Aj oni chodia po svete, obdivujú, ale doma akoby zabudli na to, čo videli a ku všetkému novému sa správajú ako k hrozbe.

Ako drží krok s dobou architekt s dvadsaťročnou praxou?

Keďže učím na Fakulte architektúry STU, mám možnosť vybrať si do svojho ateliéru len tých najlepších mladých architektov. Som nútený sledovať dianie vo svete architektúry, aby som držal krok s dobou. Preto aj veľa cestujem, navštevujem svetové výstavy, ktoré sa týkajú dizajnu nábytku a architektúry a nemálo peňazí investujem do svojej knižnice. Kupujem množstvo kníh a časopisov z oblasti architektúry.

Pamätáte si ešte, aká bola téma vašej diplomovej práce?

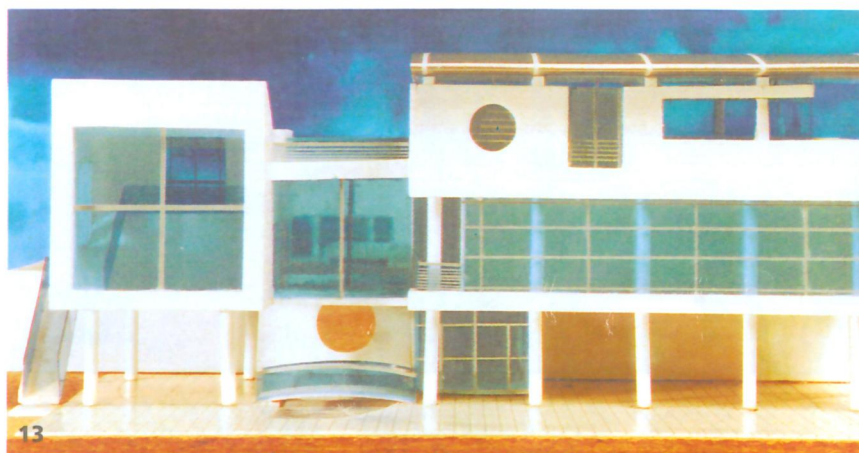
Pamätám sa veľmi dobre. Vedúcim diplomovej práce bol prof. Šteiss, skvelý učiteľ a človek... Téma znela

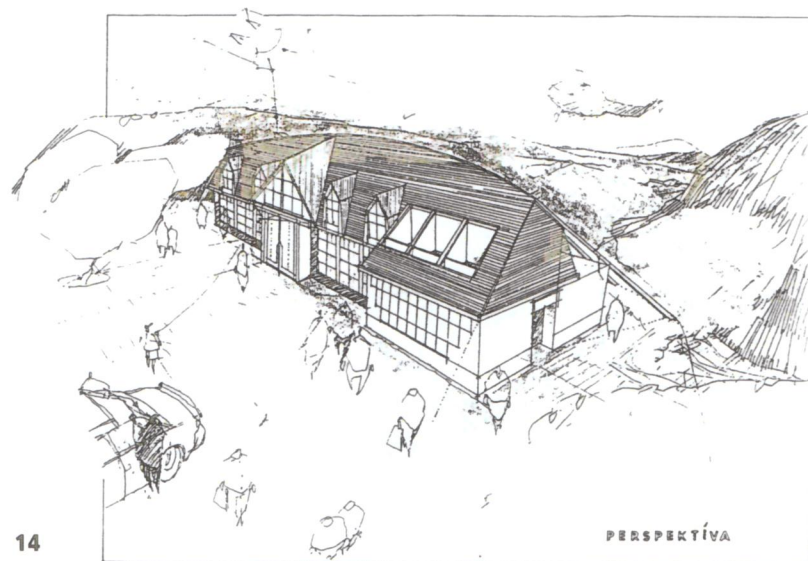
Ing. arch. Pavel Kosnáč
nar. 27. 11. 1954 v Bratislave. Fakultu architektúry STU absolvoval v rokoch 1974–80. Po skončení FA STU nastúpil do Energoprojektu ako projektant, kde pôsobil 1 rok. Potom sa prihlásil na FA SVŠT na aspirantské štúdium, kde od roku 1982 pôsobí ako vysokoškolský učiteľ. Od roku 1985 má vlastný ateliér.

12

13

14

PERSPEKTÍVA

„Mierové námestie v Bratislave“. Vo svojom návrhu som „vystáhal“ pionierov z Pionierskeho (dnes Graslakovičovho) paláca, ktorý som zmenil na prezidentský. Vidíte, splnilo sa mi to. V roku 1980 vyhodit pionierov bola riadna drzosť, ale nakoniec to vyšlo. ■

Pripravila Danica Tomašovičová

12/ Rekonštrukcia rodinného domu v Devínskej Novej Vsi, 1995

13/ Rodinná vila v Novom Jičíne, 1997

14/ Štúdia reštauračného a ubytovacieho zariadenia na Rusoveckej ceste, 1992